

Dienes Izra (Ikefalva 1900 - Debrecen 1977)

A Tanítóképzőt Kézdivásárhelyen kezdte, és Sepsiszentgyörgyön fejezte be. Még diákfejjel vett részt az első világháborúban, mikoris a SZÉKELY HADOSZTÁLY kötelékében harcolt.

Román fogságból hazatérve szerezte meg az oklevelet. Utolsó év volt, amikor magyar nyelvű oklevelet lehetett szerezni. Munkáját Göcsön (Maros vm.) kezdte. 1921-27 között a sovinszta román politikától sokat szenvedett magyarsága miatt. Üldözték, többször megverték.

1927-ben Magyarországra szökött. Eddigre már nős volt, feleségül vette Hajdú Emma tanítónőt. Előbb Tizsakonyáron tanított a református iskolában, majd felesége is átjött. Konyárol azonban el kellett jönni, mivel felesége katolikus volt, s azt kívánták, hogy térjen át a református vallásra. Így került Endrődre, ahol a református férj is taníthatott a katolikus egyházi iskolában. Itt született meg lányuk, Sáríka. (Az ő közlése alapján állítottam össze élettörténetüket.) Kondorostanyán (most Hunya), Décspáskomon, Öregszőlőben, tanyai iskolákban működtek. Végül Endrőd belterületére kerültek.

Dienes Izra igen mozgalmas, tevékeny közösségi életet segítő életet élt. A színvonalas, lelkiismeretes tanítás mellett elévülhetetlen érdemeket szerzett a HANGYA SZÖVETKEZET megszervezésében, majd a TEJSZÖVETKEZET létesítésével segített a tanyák népén. A szétszórta élő tanyai emberek művelődésére művelődési estéket rendezett. Fáradhatatlan küzdelme eredménye lett az Öregszőlőben fúrt ártézi kút.

1940-ben a BÉCSI DÖNTÉS után, a szülőföld szeretete, a honvágy hazavitte Székelyföldre a családot. Nyárfőn, majd Tordán tanított. A második világháborúban ismét Székelyföldön katonáskodott, mint főhadnagy. Megsebesült. Bécsbe került kórházba. Onnan szökött meg. Endrődön találkozott össze családjával. Felesége 1946-ban elhunyt. Most is a Szarvasvégi temetőben pihen. Újra házasodott. Zempléni Margit tanítónőt vette feleségül. Ebből a házasságból született Imola.

A polgári iskolában tanított. Majd az iskolák összevonása után Iványi Gergely igazgatósága alatt számadó (gazdasági) igazgatói munkakört látott el. Az ötvenes évek első felében a pedagógus színjátszó csoport oszlopos tagja volt.

1956-ban a forradalom idején felkérték a rendőrpáncsnokság ellátására. Megszervezte a NEMZETŐRSÉGET. Katonás rendet tartott a községben. Működése alatt egyetlen pofon sem csattant el. Megakadályozott minden önbíráskodást,

tettlegeességet. Senkit nem engedett bántani. A községben szolgáló rendőrök is megmaradtak hívatásukban (beosztásukban).

1957-ben letartóztatták. Megalázták. (Szinte összetörték azok, akiket védett.) Kistarcsára internálták. Aztán Gyulára szállították. Azzal a feltétellel szabadult, hogy el kell tűnnie Endrődről. Állásától megfosztották. Mivel nem lett besúgó, nyugdíj nélkül élt élete végéig. Hiába volt 40 év tanítói szolgálata.

Tanítói-nevelői munkáját mindig a pontosság, igényesség és a szigorúsággal párosult jóság jellemezte. 1991-ben poszt humusz kitüntetésben részesült, a „VÉRTANÚK EMLÉKÉRE” plakettel ismerték el áldozatos, hősi magatartását.

Temetése a debreceni nagyerdei temetőben volt. Az endrődi pedagógusok nevében én vettem végső búcsút kiváló barátunk és munkatársunktól, aki életvidám „góbé” volt, s kinek sok jótettét ocsmányul fizette vissza a sors.

De mindig boldog volt, mert példás – követésre méltó – családi élete vigasztalást nyújtott neki, hogy elviselje a sors csapásait.